

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XCV. Corollarium quintum: Non est licitum sequi quamlibet
opinionem repertam in Authore juniore, licèt approbato, etiam dum non
constat opinionem illam condemnatam esse à Sede Apostolica, ut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

abfolvere à refervatis Ordinario, abfque ejus facultate, &c. nonnulli equidem Theologi (inquit præfatus Author) contentiofè perfiftunt, quærentes interpretationes, diverticula, & limitationes parum folidas, ut proprio judicio indulgeant. Quod cum fit contra Ecclefiam quafi contendere, nullo fundamento moveri poffunt, ut credant fupplendum ab Ecclefia quidquam, vel ipfam tacitè confentire, ubi toties expreffè difsentit.

CAPUT XCIV.

Corollarium quartum: Sacerdos, confcius peccati mortalis, debet potius celebrare contritus, quam eo confiteri, qui nonnifi probabilem, & incertam habet jurisdictionem.

1131 Sequitur ex dictis capite præcedenti. Et ratio est, quia debet potius omittere confessionem, quam invalidæ confessionis, & abfolutionis fubire difcrimen. Neque enim præceptum confessionis celebrationi præmittendæ urget, nifi dum habetur copia Confefforis certò idonei.

CAPUT XCV.

Corollarium quintum: Non est licitum fequi quamlibet opinionem repertam in Authore juniore (licet approbato) etiam dum non constat opinionem illam condemnatam effe à Sede Apostolica, ut improbabilem.

1132 Aſertio manifesta est, tum ex eo quòd fequi non liceat quamcumque opinionem probabilem. Tum ex eo quòd non eo ipfo opinio probabilis cenferi poffit, quo reperitur in Authore moderno, tametsi non conftet ab Ecclefia damnatam effe ut improbabilem. Contraria namque propositio, videlicet, *fi liber fit alicujus Junioris, & Moderni, debet opinio cenferi probabilis, dum non constat rejectam effe à Sede Apostolica, tamquam improbabilem*, damnata est ab Alexandro VII. Hanc quoque propositionem: *Authoritas unius Doctoris probi & docti, reddit opinionem probabilem*, Facultas Lovaniensis anno 1657. hanc cenfurâ notavit: *Perniciofa est, & innumeras absurditates invehit in omni materia doctrinae moralis. Cujus cenfuræ veritatem probant centum decem propositiones, partim ab eodem Alexandro VII. partim ab Innocentio XI. proſcriptæ, tamquam perniciofæ & ſcandalofæ, abſurdiſſimæque aliæ, quas Prolegomeno 1. c. 2. produximus. Singulæ enim traditæ sunt ab uno vel pluribus Authoribus doctis & piis. Vixque ulla hoc ſæculo fuit opinio tam exorbitans, quæ non habuerit ejuſmodi Patronum, reputatum doctum & pium. Nec tamen authoritas unius, vel plurium ejuſmodi Authorum, propositionibus & abſurditatibus iſtis practicam conciliavit probabilitatem. Imò nec turba Doctorum eam conciliat, niſi concurrant conditiones cap. 81. recensitæ, ob*

rationes ibidem allatas. Vide etiam Prolegom. 3. c. 10. ubi multis offendimus, authoritatem illorum Doctorum (quàmlibet multorum) qui morales ſuas reſolutiones (præfertim jus divinum concernentes) magis ex humana ratione antecedente, quàm ex ſacris Litteris, & SS. Patribus derivant, non ſatis habere ponderis, ad inducendam practicam, ſecuramque probabilitatem.

Sed præ cæteris ſuſpecta atque infeſura (ob dicta ibidem) haberi debet authoritas eorum, quorum Theologia Moralis vel abundat opinionibus noviter adinventis, contra communem Veterum doctrinam, vel laxioribus reſolutionibus, ab evangelica ſimplicitate, ſanctorumque Patrum doctrinâ alienis. Quippe antiqua eſt veritas, nec nova de moribus, jus divinum concernentibus, doctrina Evangelica eſt, nec Apoſtolica. Teſte etiam Alexandro VII. ſi laxiora illa opinamenta *pro recta regula fideles in praxi ſequerentur, ingens irreptura eſſet vita chriſtiana corruptela, viamque ſalutis, quam ſuprema Veritas, Deus, arctam eſſe definiuit, in animarum perniciem dilateri, ſeu verius perverti contingeret.* Et ideò noſter B. Joannes à Cruce in Sententiis Sent. 72. *Siquis (ait) tibi perſuadere conetur doctrinam laxam, tametsi miraculis eam conſirmet, non credas.* Tales itaque Doctores haud minùs ſuſpecti eſſe debent, nec magis audiri, quàm Scribæ & Phariſæi, ſuis traditionibus Dei doctrinam relaxantes, & relaxando deſtruentes. De quibus Dominus quidem dixit: *Super Cathedram Moſſi ſederunt Scribæ & Phariſæi: quæcumque ergo dixerint vobis, ſervate & facite;* per hoc ſignificare volens audiendos Doctores & Paſtores, dum Dei legem ex ſacris Litteris, vel Traditione Patrum erutam proponunt; ſed non ſic, dum eandem divinam legem ſuis adinventio-nibus relaxant. Neque enim dati ſunt Doctores, nec proinde audiendi in deſtructionem, ſed in ædificationem. 1. Cor. 10. Unde qui dixit, *ſuper Cathedram Moſſi*, &c. idem ipſe de iſdem dixit: *Si cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt.*

Non itaque audiendus Caramuel, cum ait: *1133 Quidquid Diana docet, benè docet. Item, certè ſummus tanto illius dogmata Doctorum firmari numero, ut quærenti, an hoc vel illud liceat, ſufficiat dicere, Diana dixit.* Neque enim in Schola Pythagoræ ſumus (cujus diſcipuli opinionibus ipſius acquieſcebant, non aliâ ratione, niſi quia ipſe dixit) ſed in ſchola Chriſti, cujus, & non Dianæ, magiſterio didicimus arctitudinem viæ deducentis ad vitam, & latitudinem viæ deducentis ad mortem. Multas certè Dianæ opiniones nimis laxas eſſe, viri pii deplorant, earumque nonnullas Ecclefia condemnavit, ſicut & Caramuelis plurimas. Qui certè poſtquam dixit, quòd unius vel plurium Doctorum authoritas probabilem efficit opinionem, nimis audacter addidit: *Non datur in mundo viſibilis authoritas condemnandi opiniones probabiles, id eſt, quæ aliquibus vi-*

is doctis tales videntur. Quamvis enim verè & realiter probabile (supposito quòd detur) nullâ autoritate fieri possit verè & realiter improbabile; nimis perspicuum est, id quod solum apparenter, & iudicio aliquot Doctòrum probabile est, condemnari posse ut improbabile, ut constat ex tot propositionibus per Ecclesiam condemnatis, non obstante quòd ante condemnationem à viris doctis probabiles habebantur.

1135 Nec magis audiendus Verricelli qq. moral. to. 1. tit. 2. q. 4. dicens: *Ex auctoritate unius tantum potest quis opinionem in praxi amplecti, licet à principis intrinsicis falsam & improbabilem existimet.* Aliter profectò censuit Augustinus relatus cap. ego solis dist. 9. dum dixit: *Alios autem ita lego, ut quantumlibet sanctitate & doctrinâ polleant, non ideò verum putem, quia ipsi ita senserunt; sed quia mihi per alios Auctores, vel canonicas, vel probabiles rationes, quòd à verò non abhorreat, persuadere poterunt.* Unde non obstante auctoritate Hieronymi, & aliorum Hieronymo assentientium, sententiam ipsius, de Petro à Paulo per dissimulationem reprehensò, idem Augustinus falsam & improbabilem censuit: cuius iudicium, cum tota Ecclesia, ipse postmodum Hieronymus amplexus est. Nec eundem Augustinum deterruit auctoritas ejusdem Hieronymi, plurimorumque Patrum Græcorum, quominus omne mendacium, etiam officiosum, in omni casu damnaret. Quòd si aliquot Patrum, quamlibet gravium, auctoritas non obstat, ne opinio ipsorum haberi debeat improbabilis & falsa, ab iis qui certâ aliquâ ratione, vel Scripturæ auctoritate, talem deprehendunt, uti dicimus ex factò & regula Augustini. quanto magis opinio aliquot Recentiorum, longè inferioris auctoritatis, in simili casu, talis haberi debet, præsertim si laxitati plus justo deprehendantur addisci.

1136 Certè si auctoritas unius pii & docti levius fundamentum est, quàm ut fidem mereatur apud eos, qui sciunt plures æqualis vel majoris auctoritatis ac doctrinæ ei contradicere. Multò minùs fidem meretur apud eos, qui sciunt rationem vel auctoritatem, sibi visam certam, ei contradicere.

1137 Ex his omnibus Petrus Marchantius in Trib. Sacram. tit. 5. tit. 5. q. 1. sapienter ait, periculosum esse sequi quorumlibet Auctorem & Doctòrum opiniones, ex eo solum quòd in libris approbatis inveniantur, & permittantur imprimi. Neque enim prælum, neque impressio, aut etiam censura vulgari permittens librum, dat auctoritatem opinionibus singulis, aut Auctorem sententiis, quæ in libris reperiuntur. Neque liber, eo ipso quo approbatus est, probatam per omnia doctrinam continet. Satis enim mihi notum est (ait noster Lumbierus in observat. 29. ad proposit. 27. ab Alexandro VII. damnatam) ab aliquibus libros approbati in sola fide boni nominis Auctoris, labore eos legendi prætermisso. Nec

Tom. I.

approbatio librorum, aliud in substantia sibi vult, nisi quòd libri approbati nihil contra fidem aut bonos mores apertè doceant, nullam proinde propositionem strictè erroneam. De veritate verò aut falsitate, deque probabilitate aut improbabilitate practica opinionum Approbatores non curant (prosequitur Lumbierus) ideòque ad præsens intentum nihil auctoritatis conferunt.

Si dicas, pœnitentem in conscientia tutum esse, dum unius viri sapientis, v. g. Confessarii approbati, vel Pastoris consilium sequitur: multò ergo magis, si docti Auctoris sententiam typis mandatam sequatur.

Respondeo 1°. indoctum quidem pœnitentem satisfacere, si bonâ fide, & sincero desiderio veritatis in consultatione procedat (adhibitis mediis necessariis ad detegendam veritatem; sublatisque ad id obstaculis) nec ullo modo dubitet de sapientia consilii sibi dati, nec doctrina Confessarii, vel Pastoris ipsi ullo modo suspecta sit (quid enim amplius divinæ providentiæ suavitas ab homine simplici, nec majoris indaginis capaci exigeret?) sed non ita facilè securum esse posse, si librum consulat, præsertim in materia aliquantum ardua. Cùm meritò timere debeat, ne minùs benè intelligat.

Respondeo 2°. extra materiam juris naturalis pœnitentem tutò sequi posse consilium cujuscumque Confessarii approbati, in eo quod tutius est, vel in casibus non controversis, vel in quibus nullum ipsi dubium occurrit de idoneitate & securitate consilii ipsius; verùm in casibus, quos scit controversos, vel in quibus ex innato lumine, vel aliunde inducitur in dubitationem, in conscientia tutus non est, sequendo consilium cujuscumque Confessarii approbati, in eo quod minùs tutum est, & in quo meritò timere potest nimiam laxitatem. Non enim omnes Confessarii approbati, sana securaque in ejusmodi casibus dant consilia; nec omnes sunt sufficienter versati ad benè consulendum in omnibus difficultatibus, quæ sibi proponuntur. Sed quoad hoc alii magis, alii minùs sanam, securamque sectantur doctrinam.

Nec ideò pœnitentes perplexi esse debent. Ad vitandam quippe perplexitatem, sufficit quòd in occurrentibus sibi difficultatibus habeant unde conscientiam suam dirigant consulendo peritiores, sanioraque docentes; sive illos quos fama prædicat tales. Si enim in difficultibus sæculi negotiis, prudentia dicat consulendos in arte peritiores, & in difficili morbo non advocandum quemlibet Medicum, licet approbatum; idem profectò dicat in difficultibus negotiis salutem animæ concernentibus. Nec in dubiis difficultibus, in quibus pœnitens audit diversos diversa sentire, debet citò credere, sed eos accedere; à quibus sperat saniora probabilioraque sibi consilia danda, secundùm illud Corradi de contract. q. 100. *Illiteratus inquirat à literatis sumentibus*

Ccccc

Deum; & sicut faceret imminente periculo corporalis vite, aut rerum, sic etiam, & multo magis in periculo anime, viam tutam non tunc præferendo, dum res aliquo modo ambigua est.

CAPUT XCVI.

Corollarium sextum: Theologo non licet ex opinione unius vel plurium, quam falsam putat, minusve probabilem, in favorem carnalis libertatis consilium dare.

NEque enim id permittunt circumstantiæ, quas præ oculis habere debet, nimirum quis sit, à quo consilium petitur; quis sit qui petit, qua de re petit, quantumque in ea momenti sit.

Primo, Theologus à quo consilium petitur, animarum rector est, id est Christi hac in parte personam sustinens. Quia *Magister noster unus est Christus*, Matth. 23. proinde cum hominibus loqui debet, tamquam Deo exhortante per ipsum, & per exhortationem, quæ exhortatur & ipse à Deo, 2. Cor. 5. cui proinde scopus unus esse debet, abstrahere homines à noxiis cupiditatibus, ne configurerentur prioribus ignorantia suæ desiderijs, sed vivant secundum eum, qui vocavit eos Sanctum, & ipsi in omni conversatione Sancti sint. 1. Petr. 1.

Secundo, qui petit consilium, Christianus est, cujus obligatio est, ut jam non sibi vivat, sed ei qui pro ipso mortuus est, 2. Cor. 5. carnem suam cum vitis crucifigendo, Galat. 5. Christi vestigijs insistenti, & sicut ille ambulavit, & ipse ambulando, 1. Joan. 2. nec per latam viam gradiendo, sed per arctam, quæ ducit ad vitam, Matth. 7.

Tertio, res de qua consilium petitur, est, utrum tali facto divinus honor, lexque æterna violetur, an non? utrum hoc vel illud ad vitam ducat, an ad mortem, &c. Facile verò quisque videt, omnes de rebus terrenis consultationes præ istius magnitudine nihil esse: cum agatur de æterna salute, tam consilium petentis, quam ejus à quo consilium petit. Si enim cæcus cæco ducatum præster, cum ipso in foveam cadet. Quomodo igitur, his ita se habentibus, Sacerdos cæli viam sciscitanti, eam suggeret, quam certò, vel probabilius, aut certè probabiliter ad inferos deducere censebit? Hoc profectò qui facit, triplex violat præceptum.

Primum, quo Apostolus Ephes. 4. jubet in re tanti momenti, deposito mendacio, loqui veritatem: *Deponentes (inquit) mendacium, loquimini veritatem, unusquisque cum proximo suo, quoniam sumus invicem membra.*

Secundum, quo Christus Apostolis, & Apostolicis Ministris docere jubet omnes gentes quæcumque illis mandaverat.

Tertium, quo præcipitur charitas proximi,

ipsum ad assequendam salutem æternam adjuvando.

Propterea etiam caveat Sacerdos, qui consilium dat, illud dare, modò secundum unam, modò secundum oppositam sententiam. Quia (præter dicta) modus iste nec decet Theologum constantem, nec Christianam redolet simplicitatem, nec Apostolicam sinceritatem, de qua 2. Cor. 1. *An que cogito, secundum carnem cogito, ut sit apud me, est, & non? fidelis autem Deus, quia sermo noster... non est in illo est, & non.* Debet ergo semper consulere secundum tutiorem, nisi oppositam judicio sapientiorum censeat tutam.

Nec verum est quod Tamburinus ait, debere semper consulere secundum opinionem carnali libertati penitentis favorabiliorem, si ve ea propria sit, si ve aliena. Quam enim hoc alienum sit ab evangelicis regulis, constat ex dictis Prolegom. 1. cap. 9. Et quomodo secundum opinionem carnali libertati favorabiliorem Christiano Sacerdos semper dare debet consilium: cum totum Novum Testamentum nihil aliud prædicet, nisi abnegationem carnalis libertatis? *Dicebat ad omnes, si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem quotidie, & sequatur me.* Luc. 9. Quæ verba præceptum continere, non consilium duntaxat, manifestum est ex ratione quam Christus subjungit: *Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam. Item: Quid enim prodest homini, si mundum unumversum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* Itam Christi doctrinam fidelibus potius inculcare debent verbi Dei Pracones, & Confessarii, quam carnali libertati ipsorum ex humano respectu ablandiri; ne sibi contingat, quod ibidem sequitur: *Qui me erubuerit & sermones meos, hunc Filius Hominis erubescet, cum venerit in Majestate sua.* Timeant proinde Theologi & Confessarii, qui arctam cæli viam, quam Christus docuit, docere non audent, ne Rigoristæ notam incurrant, &c.

At (inquit Tamburinus) qui consilium petit, non interrogat, quæ via tutior sit (cum ad id dignoscendum consilio tuo non egeat: quisque enim satis scit, v. g. tutius esse restituere, quam non restituere) sed an sine peccato sequi possit opinionem faventem libertati.

At (inquam ego) tametsi consilium petens, ut plurimum consilio non indigeat ad sciendum quid tutius sit; indiget tamen ad sciendum, an sequi teneatur tutiorem viam? Nec suæ salutis amator præsumendus est inquirere, si ne aliqua qualiscumque opinio in favorem suæ libertatis; sed an tutò & cum salute possit eam sequi. Quòd si ex circumstantiis appareat magis amator libertatis suæ, quam salutis, redarguendus est per ea quæ Christus supra dixit Luc. 9.